

Přívozem přes Berounku k černouhelné sloji na Radnicku

Když stromy už nemají tolik listů, květy a plody na větvích skoro nenajdete, vydejte se za kamennými památkami, co vytvořila příroda i člověk

CYKLOVÝLET

Start: Plzeň
Cíl: Rokycany
Délka: 38 km
Náročnost: středně těžká trasa
Vhodné kolo: trekové či horské

Zatímco v létě si na kole vychutnáváme zelenou přírodu, hlavně květy na louce či na stromech, koncem podzimu bychom se měli zaměřit spíš na kamenné památky. Ty, co vytvořila příroda, i ty, které z kamene postavil člověk. Právě severovýchod Plzeňska, tedy oblast kolem Radnic a Rokycan, je na tyto památky bohatá. Během našeho výletu navštívíme několik méně známých zřícenin i geologicky zajímavých lokalit.

K přívozu přes Berounku

Z Plzně-Bílé Hory se vydáme po cyklostezce podél silnice na Senec až na křižovatku V Koutě, kde odbočíme na Druztovou a Dolany. Silnice, po které pojedeme, není moc frekventovaná a pozvolna ve větší či menší vzdálenosti kopíruje údolí řeky Berounky v jeho horní části. Vede většínou mimo les, takže pokud si vyberete pro výlet slunečný den, bude vás sluníčko pěkně hrát. Při cestě z Nadryb přes Kostelec do Nynic se navíc

Cesty nad údolím řeky Berounky skýtají pěknou vyhlídku na obě strany údolí.

Foto na stránce: Radka Žáková

otevírají krásné pohledy do krajiny na levém i pravém břehu Berounky. V Nynicích odbočíme doprava a po žluté turistické značce se vydáme cestou do údolí k darovanskému přívozu. Než začnete sjíždět z Nynic, ale ještě lépe doma před samotnou cestou, si zjistěte, zda je přívoz v provozu. Na převozníka se tu nečeká dlouho. Auta, pěší i cyklisté se tu přes vodu převážejí již dlouho a místní i turisté přívóz jako neobvyklou atrakci

rádi využívají. Aby ne, když je to jediný přívóz v kraji!

Na druhém břehu Berounky nás čeká kopec. Když ho vystoupáme, ocitneme se mezi golfovými jamkami Darovanského dvora. Pokud si s sebou nepovezete golfové hole a tričko s límečkem, nejspíš se raději pokocháte pohledem na stádo jelenů, které ke zdejšímu golfovému resortu neodmyslitelně patří. Jižně pod Darovanským dvorem u břehu Berounky je půvabný malý vodopád nazývaný Dírka. S kolem byste se tam jen těžko dostali, a tak si cestu k Dírce nechte raději jako tip na nějaký pěší výlet.

Černé uhlí

Ve Vranovicích se již dostáváme do oblasti radnické černouhelné pánve, kde v 19. století a první polovině 20. století probíhala těžba uhlí. Jen pohledem do mapy zjistíte, že na Radnicku je hodně opuštěných dolů. Zdejší těžba černého uhlí byla v Čechách jedinou těžbou černého uhlí přímo z povrchu. Zdejší bráská pánev představuje přibližně elipsu o délce necelých 3 kilometrů. Svrchní sloj měla mocnost uhlí 10-14 metrů, spodní sloj, které havíři říkali pro páskování jinými horninami „kanafas“, pak 4 metry. V některých z bývalých dolů jsou k vidění zdejší geologické zajímavosti. Například v místě zvaném V uhelných jamách, kde leží **přírodní památka Kateřina**, můžete vidět od-

kryv karbonských arkózových slepenců a arkóz. Místo se nachází asi kilometr jižně od Vranovic. Pokud pojedete s dětmi, neopomeňte navštívit **Zajíčkův pohádkový statek** ve Vranovicích. Další místo, kde je krásně vidět uložení uhelných vrstev, je přírodní památka **Bašta** ležící asi kilometr jihozápadně od Brás. Ve svahu, nyní zakrytém stříškou, spatříte černé uhlí, které se tu dříve těžilo. Jak černé uhlí vznikalo, se také dovíte z infotabule u tohoto uhelného výchozu.

Zdejší uhlí dobývaly **Šternberské kamenouhelné lomy na Brásích a Dolové a průmyslové závody J. D. Starck na Brásích**. Právě Kašpar Šternberk, jeden ze spoluzakladatelů Národního muzea, sídlil na zámku v nedaleké Březině, kam se z Brás přes Bezděkov vydáme. Kromě záměčku se nad rybníčkem v lese u Březiny nachází i půvabná zřícenina hradu, která rozhodně stojí za zastávku. Cesta do Volduch vede po silnici. Odtud se vydáme do Oseku. Hned na kraji obce můžeme po pravé straně u silnice vidět barokní záměček přestavěný z tvrze, který stojí v areálu bývalého státního statku. Byl v držení mnohých známých českých rodů, mj. Nosticů, Šternberků i Colloredo-Mansfeldů. Jeho posledním majitelem před znárodněním se stal Jan Kozel. Dnes je záměček opět v soukromých rukou původních majitelů, kteří naprosto

Užitečné rady

Občerstvení na trase:

Darová, Břasy, Osek, Rokycany

Cykloservisy: Rokycany

Odkazy:

Muzeum Rokycany – v expozici jsou rokycanské kuličky:
www.muzeumrokycany.cz

Zajíčkův pohádkový statek ve Vranovicích:

<http://www.pohadkovystatek.cz/>

Přívóz Darová (celoroční provoz):

<http://www.obecbrasy.estranky.cz/clanky/pro-turisty/privoz-v-darove.html>

Mapa trasy výletu:

<http://www.cykloserver.cz/f/0b51107356/>

zdevastovaný zámek opět postupně opravují.

Kamýk

Nad Osekem se ale vypíná nezvyklá ruina letohrádku Kamýk, který zde nechal vybudovat hrabě Šternberk, majitel oseckého panství v letech 1749-1774. Z Kamýku je krásná vyhlídka nejen na Osek, ale také směrem k Rokycanům, kde se nachází jedno z dalších geologicky zajímavých území. V lokalitě národní přírodní památky Vosek byly nalezeny zajímavé kulovité konkrce se zkamenělinami, které se na-

zývají rokycanské kuličky. Ty si ale jdete raději prohlédnout do muzea, protože jejich hledání (krom toho, že je zapovězeno) bývá marné. Poslední kuličky zde byly objeveny při stavbě dálnice. Cestou do Rokycan se můžete zastavit i u přírodní památky Rokycanská stráž, jejíž předmětem ochrany je stratotyp klabavských vrstev barrandienského ordoviku. Pokud se budete vracet do Plzně vlakem, můžete si dobu čekání zkrátit návštěvou rokycanského muzea, kde si kuličky se zkamenělinami můžete prohlédnout bez námahy a pěkně zblízka.

Zřícenina hradu Březina.

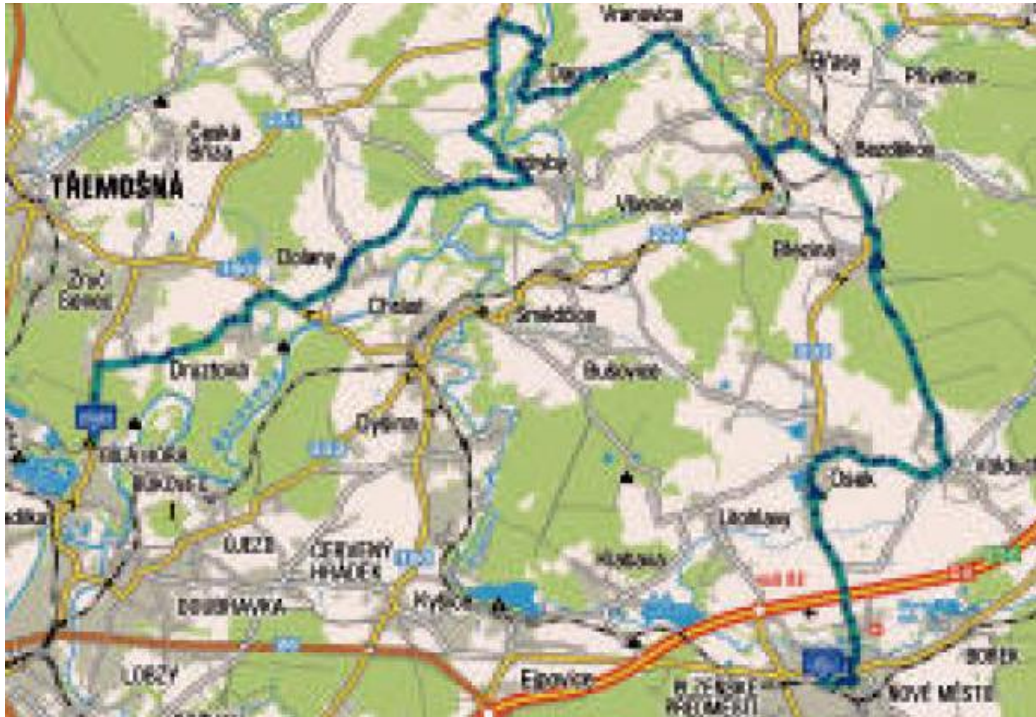
Vyhlídka z Kamýku se zbytky letohrádku.

Prakostitřas s barometrem v Dolanech.

Barokní záměček v Oseku.

Podrobné vedení linie trasy v mapě najdete na: <http://www.cykloserver.cz/f/0b51107356/>

Trasu připravila **Radka Žáková**, plzeňská cykloprůvodkyně a editorka portálu plzenskonakole.cz, a i s mapkou a popisem ji najdete na portálu plzenskonakole.cz v sekci Trasy pro cyklovýlety.

Seriál cyklovýletů vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz

plzenskonakole.cz